ICCP/SL/OP/319

ශ්‍රී ලංකාවේ සියදිවි නසාගැනීමේ ක්‍රමවල වෙනස්වන රටාः ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය මත පදනම් වූ වර්ගීකරණයක් (2016 - 2021)

Nelumdeniya DMAM[1] , Dilshara MMS[2]

සංවර්ධන අධ්‍යයනය, භූගෝල විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, සමාජ විද්‍යා පීඨය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය
manaranganelumdeniya@gmail.com
dilsharasavindu@gmail.com

පසුබිම: ශ්‍රී ලංකාවේ සියදිවි නසාගැනීම් තවමත් දැඩි මහජන සෞඛ්‍ය ගැටළුවක් වන අතර, කාලයත් සමඟ ක්‍රමවේද සහ ප්‍රවණතාවල ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය මත පදනම් වූ වෙනස්කම් ඇත. මෙම අධ්‍යයනය 2016 සිට 2021 දක්වා වසර හයක කාලයක් තුළ සියදිවි නසාගැනීම් සිද්ධීන්හි තාවකාලකි ප්‍රවණතා, ක්‍රම සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය විශ්ලේෂණය කිරීමයි. මෙහි අරමුණු වූයේ වඩාත් ප්‍රචලිත සියදිවි නසාගැනීමේ ක්‍රම හඳුනා ගැනීම, ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය-විශේෂිත රටා පරීක්ෂා කිරීම සහ සියදිවි නසාගැනීමේ වසරින් වසර ප්‍රවණතා තක්සේරු කිරීමයි.

ක්‍රම වේදය: මෙම අධ්‍යයනය ජනගහන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ සියදිවි නසාගැනීම් ආශ්‍රිත වාර්තා භාවිතා කරමින් ද්විතියික දත්ත විශ්ලේෂණ ප්‍රවේශයක් භාවිතා කළේය. 2016 සිට 2021 දක්වා ක්‍රමානුකූල දත්ත එකතු කිරීම භාවිතා කරමින් නිරීක්ෂණ පාදක ප්‍රවේශයක් භාවිතා කළේය. දත්ත කට්ටලයට සියදිවි නසාගැනීමේ අවස්ථා 18,958 ක් ඇතුළත් වූ අතර ඒවා එකිනෙකට වෙනස් ක්‍රම 15 කින් වර්ගීකරණය කර ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය අනුව වෙන් කරන ලදී. දත්ත විශ්ලේෂණය සමානුපාතිකයන්, ප්‍රතිශත සහ තාවකාලික ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය ඇතුළු විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාලේඛන භාවිතා කළේය . සංඛ්‍යානමය විශ්ලේෂණයට ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය ගණනය කිරීම, ක්‍රම-නිශ්චිත බෙදාහැරීම් සහ රටා හඳුනා ගැනීම සඳහා වසරින් වසර ප්‍රතිශත වෙනස්කම් ඇතුළත් විය.

ප්‍රතිඵල: විශ්ලේෂණයෙන් වසර හයක කාලය තුළ මුළු සිද්ධීන් 18,958 ක් අනාවරණය වූ අතර, වාර්ෂිකව සාමාන්‍ය රෝගීන් 3,160 ක් වාර්තා විය . පිරිමින් 79.5% ක් (n=15,077) වූ අතර කාන්තාවන් 20.5% ක් (n=3,881) වූ අතර පිරිමි-ගැහැණු අනුපාතය 3.9:1 7 ක් විය . වඩාත් ප්‍රචලිත ක්‍රම තුන වූයේ ගෙල සිර කිරීම (49.8%, n=9,444), කෘමිනාශක සහ පළිබෝධනාශක පානය කිරීම (21.3%, n=4,033) සහ වෙනත් ක්‍රම (6.2%, n=1,175)7 ය . කාලික විශ්ලේෂණයෙන් 2018 දී උපරිම සිදුවීම් (n=3,281) සහ 2020 දී අඩුම සිදුවීම් (n=2,974) පෙන්නුම් කළ අතර වසරින් වසර විචල්‍යතාවය 4.3% කි . විශේෂයෙන්, 2020 දත්ත මගින් අවි ආයුධ භාවිතය (16.5%) සහ පුපුරණ ද්‍රව්‍ය (10.2%) වැඩි වීමත් සමඟ අසාමාන්‍ය රටා ප්‍රදර්ශනය කරයි .

නිගමනය : ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛතම සියදිවි නසාගැනීමේ ක්‍රමය ලෙස ගෙල සිර කිරීම තවමත් පවතින අතර, ඉලක්කගත මැදිහත්වීමක් අවශ්‍ය වේ. පළිබෝධනාශක ආශ්‍රිත සියදිවි නසාගැනීම් අඩුවීම නියාමන පාලනයන්හි බලපෑම පෙන්නුම් කරන අතර, ගිනි අවි ආශ්‍රිත සහ ඉහළ ලක්ෂ්‍ය පැනීමේ සියදිවි නසාගැනීම් වල වැඩිවීම පෙන්නුම් කරයි. මත්ද්‍රව්‍ය එන්නත් වැනි නැගී එන ක්‍රම සමීපව නිරීක්ෂණය කිරීම අවශ්‍ය වේ. නිර්දේශ අතරට පොදු ක්‍රම (උදාः පළිබෝධනාශක සහ ගිනි අවි) වෙත ප්‍රවේශය සීමා කිරීම, මානසික සෞඛ්‍ය සේවා ශක්තිමත් කිරීම සහ අවදානම් සහිත ජනගහනය ඉලක්ක කර ගනිමින් දැනුවත් කිරීමේ ව්‍යාපාර දියත් කිරීම ඇතුළත් වේ. සියදිවි නසාගැනීම් අනුපාත අඩු කිරීම සඳහා පිරිමින් සඳහා ප්‍රජා සම්බන්ධතා වැඩසටහන් සහ වැඩිදියුණු කළ නියාමන පියවර ඉතා වැදගත් වේ. ක්‍රම තෝරා ගැනීම පිටපු ස ඇති හේතු තේරුම් ගැනීමට සහ වඩාත් ඵලදායී වැළැක්වීමේ ප්‍රතිපත්ති දැනුම් දීමට තවදුරටත් පර්යේෂණ අවශ්‍ය වේ.

මුඛ්‍ය පදः සියදිවි නසාගැනීමේ ක්‍රම, සයි දිවි නසාගැනීම් සිද්ධි , ස්ත්‍රී පුරුෂ වනස්කම්